

Prelucrare text, redactare și machetare grafică
interior și copertă, corectură și formatare text,
tehnoeditare și DTP:

Mihaela Voiculescu

Razvan Iliescu

DEPENDENȚA DE CER

Convorbiri duhovnicești realizate de

Fabian Anton

cu:

Arhim. Arsenie Papacioc

Maica Doroteea Bărbieru

Arhim. Teofil Părăian,

Protos. Justin Pârvu

Arhim. Sofian Boghiu

Arhim. Mitrofor Teofil Pandele

Ierom. Justinian Petrinca

Părintele Simion Vărgolici

Acad. Zoe Dumitrescu Bușulenga

Părintele Arsenie Voaideş

și

Părintele Adrian Făgețeanu

EDITURA EVANGHELISMOS
București
2019

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Dependența de Cer : convorbiri duhovnicești / realizate

de Fabian Anton ; cu arhim. Arsenie Papacioc, maica Doroteea Bărbieru, arhim. Teofil Părăian,

- București : Evanghelismos, 2019

ISBN 978-606-8562-65-0

I. Arsenie Papacioc, arhimandrit

II. Doroteea Bărbieru, maică

III. Teofil Părăian, arhimandrit

IV. Anton, Fabian

CUPRINS

7	Cuvânt înainte
9	CUVÂNT PENTRU ROMÂNIA O convorbire cu Arhim. Arsenie Papacioc
30	DUMNEZEUL MEU O convorbire cu Maica Doroteea Bărbieru
51	DESPRE CREDINȚĂ ȘI CULTURĂ O convorbire cu Arhim. Teofil Părăian
90	ÎNAPOI ÎN EST O convorbire cu Protos. Justin Pârnu
98	DESPRE CALEA SPRE DUMNEZEU O Convorbire Cu Arhim. Sofian Boghiu
104	CUVINTE CĂTRE TINERI O convorbire cu Arhim. Mitrofor Teofil Pandele
107	DESPRE LUPTA ȘI SUFERINȚA ORTODOXĂ O convorbire cu Ierom. Justinian Petrinca
128	PENTRU MINE CEZARUL ESTE PATRIA O convorbire cu Părintele Simion Vârgolici
142	DEPENDENȚA DE CER O convorbire cu Acad. Zoe Dumitrescu Bușulenga
165	O convorbire cu Părintele Arsenie Voaidăș
195	O convorbire cu Părintele Adrian Făgețeanu

Respect pentru oameni și cărți

Corneanu, Părintele Proclu Nicău – sihastrul de la Metocul Bălan, Arhim. Mina Dobzeu, Pr. Ghelasie Gheorghe etc.

Până atunci, mulțumesc editurii „Evanghelismos”, fără de care această nouă ediție a acestui volum nu s-ar fi aflat astăzi în casele dumneavoastră.

Fabian Anton

CUVÂNT PENTRU ROMÂNIA O CONVORBIRE CU ARHIM. ARSENIE PAPACIOC

— *Prea Cuvioase Părinte, pentru început vă mulțumim pentru convorbirea aceasta, pentru că ne-ați primit și v-ați făcut timp și pentru noi. Am multe întrebări, dar vă mărturisesc sincer că, știind că timpul este limitat, nu prea mai știu cu care să încep. Nu am venit, după cum ne-ați spus, cu „măgăoaie”, cu casetofoane, camere de filmat...*

— *Puteați veni cu ele, nu-i vorbă, dar... N-am timp de așa ceva, până le instalați, până începem... Nu-i vorbă, că oricum nu vă dădeam afară, dar...*

— *Prea Cuvioase, spuneți-ne, pentru început, câteva cuvinte despre Cuvioșia voastră, despre generația din care faceți parte... Vă simțiți atașat de generația dumneavoastră?*

— *Eram obligat să fiu atașat de ea, n-aveam altă ieșire... Dragă, eu m-am născut tare demult, prin 1914... Chiar povesteam astăzi cuiva că în ziua nașterii mele a fost eclipsă de soare. Mămica s-a speriat, a fugit de pe vale și tata, când a venit de la serviciu și m-a văzut născut a zis: „A pierit soarele, dar a venit fiul meu!” Tata era cadru medical. Am fost crescut la țară, între alți șase frați. Dacă trăiau toți copiii părinților mei am fi fost unsprezece. Acum numai eu am rămas... Dar sunt multe de spus, mult mai*

Respect pentru oameni și cărți
importante...

— *Puteți să le spuneți...*

— Uite, eu am ajuns la niște concluzii: tinerețea nu are limită, nu are margine. Nu există bătrânețe, există numai tinerețe căci nu este vorba de numărul anilor de aici și de așezarea, comodă sau necomodă în ei. Este vorba de Veșnicie, numai de Veșnicie! Datorită educației din familie am conștientizat încă de mic prezența lui Dumnezeu lângă noi. Și asta m-a ajutat enorm. Eram eu mic, dar gândeam mai bătrânește. Mergeam la biserică, eram singurul din familie care posteam, făceam sport... Chiar aseară a fost pe la mine Anghel Iordănescu, antrenorul echipei Naționale, împreună cu Înaltul... Chiar și acum recomand tinerilor o mișcare continuă pentru a fi și o regenerare sufletească, spirituală. Să nu stea cu mâna întinsă, să gândească, să încerce să-și rezolve singuri problemele. Așa cum făceam și eu când eram dat la școli și nu știam pe nimeni. Deci, dacă nu ai o cât de mică bătrânețe la tinerețe n-ai să ai tinerețe la bătrânețe! Și lumea, tinerii, nu-și dau seama cât de important este să ai nădejde la bătrânețe. Spun mereu tinerilor care vin pe la mine: „Dați-mi mie vârsta voastră dacă nu știți ce să faceți cu ea!” Adică le-o spun și cu un scop ascuns, să-i fac să gândească cu orice chip ce îndatoriri au la vârsta lor. Deci, dacă tinerii se încadrează într-o tinerețe cu răspundere, este o tinerețe câștigată, sunt pe drumul care, fără discuție, îi va îmbogăți. Vorbesc zilnic, cu studenți sau studențe, despre viața curată... Mi-a spus o studentă: „Părinte, mă duc la munte cu prietenul!” În ziua de azi

cuvântul „prieten” este cuvânt de paravan, nu există „prietenie” între fată și băiat, există numai iubire. Să nu ne păcălim! Dar ei cred că, dacă-mi spun mie că pleacă cu „prietenul” este mai puțin demascat sentimentul lor. Și mi-am zis eu atunci:

„Măi, la munte acolo este strâmt, cum o să doarmă ei?” Că-i știam copii cuminți... Și a venit apoi fata de la munte și mi-a spus, în urma multor discuții în care eu le-am spus să nu se vândă, să nu se dăruiască, să nu facă nimic fără gândire, doar din pasiune, că așa-i tinerețea, că „ne trăim viața!”, a venit deci fata de la munte și mi-a spus așa: „Părinte, nici nu m-a atins! Țasta da bărbat!” Adică tinere, dacă-ai ști tu cât de mult greșești vânzându-te... Bărbatul care se înfrânge pe sine la tinerețe este mai sus decât cel ce războiaie a câștigat. Țasta-i bărbatul adevărat! Când spunem că bărbatul este capul femeii nu înseamnă că femeia trebuie să fie subjugată, că trebuie să se supună... Ea mii de ani a fost roabă până a venit Hristos și a pus-o în verticalitate, a pus-o în egalitate cu bărbatul sau mult mai sus decât bărbatul – femeia având harisme ce-l pot naște pe Hristos în sufletul bărbatului. E puțin darul ăsta? Femeie înseamnă „împărăteasă dăruitoare” și a fost pusă pe Tron nu ca să domnească, ci pentru a-l admira pe Cel ce a avut puterea să o țină acolo. Femeia, pusă în adevăratele sale valori, începe să creeze și abia atunci se dăruiește total, nu convențional. De asta avem nevoie, de o dăruire totală, asta urmărim noi. Marea greșală este deci că nu se pune în valoare femeia. Văd acum că se transmit atavic defectele și calitățile. La femei s-a transmis atavic teama, ele se tem de bărbat, cum la

Respect pentru oameni și cărți

bărbați s-a transmis atavic puterea și îndrăzneala și această grozav de urâtă, de condamnată, de scârboasă poziție a bărbatului de a fi agresiv. Bărbatul nu a înțeles nimic și s-a angajat într-o luptă cu femeia, o luptă pentru plăcere. Plăcerea este o consecință, nu e un scop. Eu nu mănânc fiindcă e mâncarea dulce, mănânc ca să mă hrănesc. Dacă-i mâncarea și dulce, îmi convine cu atât mai mult. Sigur că vor fi și plăceri, dar trebuie înțelese aceste daruri divine. Când a făcut Dumnezeu lumea, a zis: „Să se facă!” și s-au făcut toate cele. Însă pe om Dumnezeu l-a făcut cu mâna lui și încă cum?

„După chip și asemănare!” „Chip și asemănare!” Asupra acestor cuvinte trebuie meditat mult și tot nu ai putea da răspunsul cuvenit. Deci omul este încununarea creației lui Dumnezeu, este singura verigă posibilă de legătură între Dumnezeu și creație. Omului i s-a dat marea răspundere să supravegheze soarta creației.

„Omule, uite cine ești... uite pe cine bagi tu în iad...” Spunea un grec: „Omul, măsură a toate!” Dar care om? Omul din iad? Auzi cine-i omul, „măsura a toate”. Lumea este învățată că Dumnezeu este măsura a toate, dar grecul ăsta spune că nu, că omul este măsură a toate. Care om? Omul lui Dumnezeu!

— *Omul îndumnezeit...*

— Exact! Pentru că Mântuitorul n-a venit să anihileze creația omenească, a venit s-o transfigureze. Deci noi suntem ieșiți acum din ceea ce a urmat, într-o formă dezastruoasă, de la Adam. Acum noi suntem înființați în divinitate prin Hristos. Și atunci prețuim

cât prețuiește Hristos. Și nu spun numai eu asta, este constatat. Nu trebuie să ne temem de Dumnezeu, de puterea ori de pedeapsa lui, ci să ne temem de bunătatea lui mai mult. Iată, deci, cine este omul. Și dacă, să revin, tinerețea este pierdută fără o mică trimitere, o mică cugetare spre Veșnicie, desigur că batem pasul pe loc sau, mai curând, mergem pe un drum ce nu duce nicăieri. Tânărul este imperios obligat să aibă un ideal, iar idealul nu este decât unul: să câștigăm Veșnicia! Nu ne trebuie diplome sau alte chestii, astea-s realizări profesionale, nu idealuri... Deci, oriunde ai fi trebuie să exiști, în fiecare clipă, în Veșnicie. Dacă nu faci lucrul acesta tu, za dintr-un mare lanț, dacă zaua nu este nici lanțul nu mai este. Deci eu recomand tuturor, mai ales tinerilor, să nu piardă nici un moment din viață. Acesta este un mare dar de la Dumnezeu. Dacă acest moment este trăit urmează un alt moment trăit și așa evoluezi pe marile învățături, așa progresezi, așa ești, așa exiști...

— *Nu este vorba și de har aici?*

— Harul nu vine decât dacă tu exiști. Altfel, te caută harul de la Dumnezeu și nu te găsește. Fără harul de la Dumnezeu nu poți face nimic dar trebuie să fii prezent, să-l primești. Harul vine de la Dumnezeu, dar prin picioarele tale, ca ființă ce acumulezi, ce poți înțelege, ce te poți îndumnezei. Prin comparație cu puterile de sus, omul are puțința de a se ridica și a se îndumnezei după har. Spune într-un loc: „E cu neputință să nu mori dacă vezi un înger în adevărata lui lumină!” Dați-vă seama ce o fi acolo... Și totuși omul se poate compara cu întreaga creație a lui

Respect pentru oameni și cărți

Dumnezeu și tot el este acela care este singura verigă de legătură. Pentru că el se poate îndumnezei, vedeți, prin har. Și, dacă ajunge acolo sus, este mare ca un Dumnezeu.

— *Prea Cuvioase, dacă tot s-a adus vorba despre tineret spuneți-mi, vă rog, ce anume credeți că dezbină generațiile actuale?*

— Uite, întrebarea aceasta mi-o pun toți, dar eu nu prea văd numai decît miez în ea... Pentru că poate să fie după o perioadă de coborâre în istorie, cum pot fi și perioade de urcare. Dar noi ar trebui să ne punem probleme în general, nu numai acum. Eu sunt foarte optimist, aș putea spune chiar mai mult, dar nu vreau să fac acum pe Proorocul. Și simt că toate aceste perioade de scădere, de coborâre, vor fi curînd înaripate. Pentru că nu contează influența străină sau problemele, nu ele biruie, ci contează harul lui Dumnezeu care nu poate fi biruit. Nu spun eu, Scriptura zice. Iar Scriptura nu poate fi biruită sau mințită. Iar cine trăiește după Scriptură va trăi cît trăiește Scriptura. Să nu ținem deci cont de gloată, de marea masă. Să ținem cont doar de Adevăr, ce trebuie trăit într-un suflet. Omul este un microcosmos în care se odihnește un macrocosmos, e o lume întreagă în el... Tragedia întregii lumi trebuie plînsă ca propriile noastre păcate. Dacă nu te ocupi de mîntuirea celui de lîngă tine, dacă nu prețuiești faptul că este cineva lîngă tine, ca să-l poți ajuta, nu te poți nici tu salva. Deci problema nu se pune în funcție de momente istorice, ci de trăirea, în orice chip, a momentului istoric. Cea mai mare greșeală

este că omul se singularizează singur. Aici greșim! Suntem creați pentru întreaga creație. Este o mare bucurie să poți să vezi oameni. Să vă spun o întâmplare, apropo de asta. Eu am fost arestat, am făcut 14 ani de închisoare. Sigur, acolo ne plimbau, cu ochelari de tablă la ochi...

— *Da, ca să nu vedeți ceea ce este în jur...*

— Exact. Și acolo cea mai ticăloasă perioadă era la anchetă, când doreau să facă din tine drac și tu trebuia să rezisti. Erau bătăi, schingiuri, o serie întreagă de lucruri menite a te face să te simți străin... Și, când m-au luat din celula mea să mă ducă la anchetă, prin coridoarele acelea, fiind ținut de braț mă orientam după mersul lor, am văzut că a căzut puțin tabla de la unul dintre ochi, de la ochelari. Când am văzut asta am tăcut din gură pentru că, dacă spuneam că a căzut mă ucideau, nu era voie să vezi tortionarii. Și stăteam cu capul în jos, vedeam și mă gîndeam: uite ce bine e să vezi...

Și, mergînd eu așa, am văzut cum îl duceau pe altul la anchetă, la vreo 15 metri în fața mea... Ei, nu vă dați seama ce bucurie mare am avut că am văzut un ins ca mine, în suferință. Deci nu mai eram singur. Și atunci am început să gîndesc, să meditez asupra unui lucru spus de Sfîntul Macarie cel Mare cînd a găsit o căpățîna de om, un craniu în pădure, și a întrebat: „Ce ai fost?” Și craniul a răspuns: „Popă idolesc!” „Și unde te găsești?” „În iad!” „Ce bucurii aveți?” „Avem bucurii cînd te rogi tu pentru Egipt!” „Și ce tristeți aveți?” „Ne vedem puțin unii cu alții!” Și atunci, m-am gîndit eu, cînd am văzut ce important e să vezi un

frate de-al tău, o ființă omenească, atunci când ai de-a face cu diavolul, când ai de-a face cu marele întuneric. Dați-vă seama câte elemente sunt care te pot îngrozi înainte de a muri. Suntem încadrați cu oameni ca noi și asta-i o mare bucurie. Lumea nu-și dă seama cât de mult te poți îmbogăți fiind iertător sau iubitor față de cei din jur. Nu te grăbi așadar să-i judeci, grăbește-te să te rogi pentru ei, orice ar fi... În concluzie, trebuie să ajuți la mântuirea lumii. Și nu poți face asta decât prin iubire de oameni. Dacă ai iubire de oameni, birui dreptatea pe care ai călcat-o de atâtea ori. Sau, cum spune în Scriptură: „Și s-a ridicat mila asupra dreptății!” N-ai trăit în suferință, în lanțuri, ca să poți să-ți dai seama de marile rânduiri divine și de rostul tău pe lume, să vezi ce bogat ești și unde te găsești. Pentru că nu împăratul era cel ce era, ci cel ucis era cel ce era. Deci trebuie să te lași ucis, nu să ucizi. Să te lași ucis nu în sensul că nu ai voie să te aperi, ci să primești moartea cu bucurie, cu plăcere. Pentru că suferințele sunt mari daruri de la Dumnezeu. Asta nu trebuie neglijat. Toți trebuie să terminăm pe cruce. Ce înseamnă cruce? Să duci ceea ce nu-ți trebuie! Asta a mântuit neamul omenesc, Crucea! Mântuitorul a pățimit, a înviat morți, a vindecat, a făcut atâtea și atâtea, dar nu a mântuit lumea prin asta, printr-un unghi drept sau printr-un unghi de 180 de grade. A mântuit lumea prin cruce, prin 360 de grade. Atunci se văita Satana, atunci s-a simțit înfrânt și a confirmat că El este Dumnezeu. Până atunci își dădea seama că există o putere ce-l gonea, intuia, dar încă era stăpân, încă era lider.

Acum însă a murit. Învierea Mântuitorului a confirmat divinitatea, a confirmat valoarea operei Lui. De aceea a și rămas acum Învierea lucrul cel mai mare. Învierea a confirmat dumnezeirea. E o mare greșeală să te ferești de suferință. Nu trebuie să umbli după ea dar, dacă ea vine, primește-o cu drag. Știți povestea: Mântuitorul era cu ucenicii săi în barcă și s-au culcat. Au venit valuri mari, furtună, și ucenicii au zis: „Doamne, Doamne, scoală că pierim!” Și Iisus le-a spus:

„Vă și vedeți pe fundul mării, alături de mine... Oare nu v-am îndrumat eu bine? Oare nu știam eu că vor fi valuri? Ori doreați fără valuri, fără cruce, fără suferințe?” Asta înseamnă că, cu toate valurile vieții, noi trebuie să rămânem oamenii lui Hristos. Acesta este tânărlul adevărat: cel ce așteaptă cu plăcere frumusețea bătrâneții.

— *Prea Cuvioase, dar ce diferență credeți că există între inteligența tinereții și înțelepciunea bătrâneții?*

— Vă răspund printr-o cugetare franțuzească: „Dacă tinerețea ar ști... dacă bătrânețea ar putea...” Acesta-i răspunsul!

— *Ce etalon credeți că trebuie să aibă tinerii pentru măsurarea faptelor lor?*

— O permanentă trezie!

— *Și cum o găsim?*

— Eu ți-am spus... Ți-am spus și despre iad... Totul este să nu fii bulgăre; dacă nu faci nici o mișcare, nu-ți mai răspunde nici Dumnezeu. Pentru că nici Dumnezeu nu poate să facă ce poate să facă omul.